Stockholm, 14 januari 2026

Svar på, samt kommentarer till Helena Vilhelmssons motion (2025/26:2623)

1. Två fel i rubriken:

1.1 Ordet ”teori” används som om det avses en hypotes: Föräldraalienation (parental alienation, PA) är inte en hypotes utan en teori (som byggts upp genom systematisk hypotesprövning). Här råder alltså begreppsförvirring – *en teori kan man inte förbjuda* – men man kan ibland förbättra en teori genom att testa den med fler hypoteser.

1.2 Man kan inte sätta prefixet ”pseudo” framför något man inte gillar och med denna semantiska gymnastik såga ett stort och komplext forskningsområde som gediget beskrivits i den professionella litteraturen (i mer modern bemärkelse sedan början på 1940-talet och genom systematisk forskning sedan 25 år tillbaka). Begreppet ”parental alienation” har använts i minst 194 peer-reviewtidskrifter (över 450 artiklar, dvs på en nivå som kan användas i exempelvis doktorsavhandlingar genom att de genomgått oberoende granskning). Av de 194 tidskrifterna handlar ca 120 av dem om medicin, psykologi och/eller biologi*. Minst ett 40-tal internationella konferenser har hållits inom området sedan år 2002.

* B. Cedervall & S. Roswall, Characterization of the interdisciplinary nature of the concept of parental alienation as reflected by professional journals. *6th International conference of PASG*, 4-6 September 2024, Oslo, Norway. PASG = Parental Alienation Study Group.

En ganska heltäckande bok om föräldraalienation är: Parental Alienation: Science and Law (D. Lorandos & W. Bernet Eds., *Charles C. Thomas Ltd.*, 2020:1-676).

Parental alienation är alltså det begrepp som etablerats i den professionella litteraturen på området – dvs de sökord man behöver för att lära sig om ämnet. Enbart tidskriften *Psychology Today,* som inte är en peer-reviewtidskrift*,* har publicerat cirka 30 lättlästa artiklar om PA.

Som det ser ut har Vilhelmsson inte läst en enda av de källor jag refererar till ovan. Jag anser att det är oseriöst att inte nämna den professionella PA-litteraturen: Det är upp till läsaren att reflektera över orsaken detta grova förbiseende. Det enda läsaren får av motionens innehåll är hänvisningar till aktivister (genom Reem Alsalems skrivelse som är en egenproducerad konsultrapport och som inte togs upp för omröstning av FN – rapporten saknar alltså formellt stöd hos FN (punkt 6 nedan). GREVIO handlar om fysiskt våld och har därför inte med saken att göra. Det Vilhelmsson skriver om APA (American Psychology Association) är ett misslyckat försök till cherry-picking (punkt 7 nedan).

2. Föräldraalienation handlar om psykiskt våld – inte fysiskt

Detta är vad föräldraalienation är:

Föräldraalienation är en familjedynamik där ett barn har manipulerats av en förälder att avvisa den andra föräldern och som inte gjort något som kan motivera ett sådant avvisande. Det handlar om en konstant ström av negativa budskap till barnet att allt den andra föräldern gör är dåligt, fel, dumt föraktligt samt tecken på att föräldern inte älskar barnet (översättning från Dr. Amy Baker (psykologi) i *CBS News*, 2019 – Dr. Baker har bakom sig ca 40 peer-review-publikationer om föräldraalienation – eller ungefär minst 5-dubbelt vad som skulle behövas

för doktorsgrad inom ett område).

Detta har av de professionella på området uttryckts på olika sätt men innebörden är alltid densamma. ***Vilhelmssons motion handlar inte på något sätt om detta.***

Svårt alienerande föräldrar använder fem huvudstrategier för att förstöra sina barns relation med den andra föräldern - ***det handlar om isolering och extrem informationskontroll***:

2.1. Smutskastning, förtal och falsk ryktesspridning.

2.2. Kontaktsabotage (blockering av barnets möjlighet att ha ett familjeliv med sin andra förälder, manipulation eller blockering av mobiltelefoner, mail etc).

2.3. Sabotage/blockering av den andra förälderns kärleksbudskap till barnet (t ex förstörda födelsedagar, julkort och presenter slängs etc). "Filosofin" är att barnet inte ska få uppleva något positivt med sin andra förälder. Budskap: "Se här - du får inga presenter av Lotta/Kalle (dvs mamma/pappa) därför att hon/han inte bryr sig om dig och aldrig har älskat dig"

2.4. Blockering av all information om barnet: Hur det går i skolan, vad barnet gör på fritiden, allt som rör barnets hälsa osv. Budskap: "Se här - Lotta/Kalle (dvs mamma/pappa) är inte intresserad av hur du har det".

2.5. Tvingande kontroll på psykisk nivå (eng. coercive control) - dvs enligt "kultledarstil" – ”vi mot dom” osv.

Föräldraalienation går också att förstå med utgångspunkt från ett tjugotal psykologiska **fenomen och mekanismer** som i de flesta fall är kända sedan minst 50-70 år tillbaka. Man måste alltså inte använda orden ”parental alienation” (eller ordet föräldraalienation) för att beskriva familjedynamiken.

Slutsatsen är att Vilhelmsson inte vet något om vad föräldraalienation är: Man kan inte måla en tavla av en fisk, men som en bil, och sen säga att man inte tycker om fiskar.

3. Motionens upplägg är helt emot alla rimliga krav man kan ställa på att män och kvinnor ska behandlas lika. Det nämns ett halvdussin gånger om mäns (fysiska våld) mot kvinnor och barn men inget nämns om kvinnors fysiska våld mot män. Fieberts översikt, se nedan, tar upp 343 professionella artiklar och rapporter som rör kvinnors våld mot män, John Archers arbeten pekar på att aggressioner/våld mellan könen sker i ungefär lika omfattning.

John Archer, Sex differences in physical aggression to partners: A reply to Frieze (2000), O'Leary (2000), and White, Smith, Koss, and Figueredo (2000). *Psychological Bulletin*, Vol. 126, 2000:697-702.

John Archer, Sex differences in physically aggressive acts between heterosexual partners: A meta-analytic review. *Aggression and Violent Behavior*, Vol. 7, 2002:313-351.

Arnold H. Buss & Ann Durkee, An Inventory for Assessing Different Kinds of Hostility. *Journal of Counsulting Psychology*, Vol. 21, 1957:343-349.

Martin S. Fiebert, References Examining Assaults by Women on Their Spouses or Male Partners: An Updated Annotated Bibliography. *Sexuality & Culture*, Vol 18, 2014:405-467. (underlaget inkluderar 270 empiriska studier med sammanlagt 440 850 människor)

Deborah South Richardson, The Myth of Female Passivity: Thirty Years of Revelations about Female Aggression. *Psychology of Women Quarterly*, Vol. 29, 2005:238-247.

Murray A. Straus, Thirty Years of Denying the Evidence on Gender Symmetry in Partner Violence: Implications for Prevention and Treatment. *Partner Abuse*, Vol. 1, 2010:332-362.

Caroline Hansén, (In)Vulnerable Masculinity: Men's Narration and Identity when Experiencing Violence from a Female Partner. *Thesis*, Institutionen för socialt arbete, Fakulteten för samhällsvetenskap, *Linnéuniversitetet*, September 2024:1-394.

Mot bakgrund av facklitteraturen för området (mäns våld mot kvinnor resp. kvinnors våld mot män) är det oseriöst av Vilhelmsson att inte ha tagit reda på båda sidor av saken. Jag tar avstånd från allt fysiskt våld oavsett om det är en man eller kvinna som utövar det.

4. Diagnosproblematiken: Föräldraalienation täcks av minst tio olika diagnoser i psykiatri-manualen DSM-5. Dessa diagnoser är:
Child affected by parental relationship distress: V61.29 (Z62.898); Parent-child relational problem: V61.20 (Z62.820); Child psychological abuse: DSM-5 V995.51, V61.21 (Z69.010); Induced psychosis (ICD-10 F24): Delusional symptoms in partner of individual with delusional disorder även kallad Shared delusional disorder: Munchausen by proxy, 300.19 (F68.10); samt från "Cluster B" Narcissistisk Personality Disorder (PD), Borderline PD, Anti-Social PD, Histrionisk PD och också ibland Paranoid PD. ***Begreppet PA finns alltså sedan länge i DSM-5*** även om orden "parental alienation" inte används i de nämnda diagnoserna.

Att det är så många diagnoser beror på att PA handlar om en sjuklig familjedynamik (flera personer och flera relationer som är relevanta): DSM-5 handlar väsentligen om diagnoser för en person – eller några få – men inte för komplexa familjesystem.

Beträffande ICD-11 hittar man under klassificeringen ***Caregiver-child relationship problem QE52.0***. De som sysslar med medicinsk statistik kan använda ICD-11 koder som QE52.0 för dysfunktionell familjedynamik. Den förklaring som ges till QE52.0 är "Substantial and sustained dissatisfaction within a caregiver-child relationship, including a parental relationship, associated with significant disturbance in functioning. WHO har förklarat att både "parental alienation" och "parental estrangement" (fysisk misshandel) ska ligga under denna klassificering. Psykisk barnmisshandel läggs alltså under samma rubrik som fysisk barnmisshandel. Därför är denna sammanslagning minst sagt märklig. WHO:s har i alla fall inte sagt att "parental alienation" respektive "parental estrangement" inte finns utan bara att de ska kategoriseras under samma rubrik. Trots att PA behandlats i över 100 medicinskt inriktade peer-reviewtidskrifter har WHO uttryckt att begreppet väsentligen används inom juridiken (jag känner till 47 peer-review-tidskrifter med åtminstone delvis juridisk inriktning och som nämnt begreppet "parental alienation" – i några fall med teoretiska fel om PA*). Det här är alltså en orimlig förklaring som vi tills vidare får leva med.

* W. Bernet & S. Xu, Scholary rumors: Citation analysis of vast misinformation regarding parental alienation theory. *Behavioral Sciences & the Law,* Vol. 41(5), 2023:231-245.

Vi kan emellertid inte trolla bort PA-begreppet pga att WHO inte brytt sig om all medicinskt inriktad information om problemet: ***Det är en dålig ursäkt att, pga klassificeringsmässiga och semantiska problem, inte bry sig om de psykiskt misshandlade barnen. Istället måste man sätta stopp för den familjeterror som PA innebär.***

5. GREVIO: Handlar om fysiskt våld och är därför inte relevant i sammanhanget med föräldraalienation. GREVIO-rapporten framtogs f övr delvis av två svenska aktivister. De var

båda djupt involverade i den osakliga svenska kampanj som drevs mot PA-begreppet för 1,5 år sedan – uppenbarligen för att använda som argument i en hovrättsprocess – de var båda rimligen jäviga i sammanhanget om att ”PA inte finns”.

6. Reem Alsalems rapport.
Som respons på Alsalems rapport publicerades bl a Yaakov Aichenbaum *et al.*, An Analysis of the *Report by the Special Rapporteur on Violence against Women and Girls, Its Causes and Consequences* to the United Nations Human Rights Council. Submitted to the United Nations Human Rights Council by *Parental Alienation Study Group*, Nashville, Tennessee, USA and *Global Action for Research Integrity in Parental Alienation*, Morelia, Michoacán, México, June 2, 2023:1-68. ISBN: 978-607-99566-6-0
I inledningen återfinns följande övergripande kritik:
”The authors of this document (the “Analysis”) carefully reviewed the Report and found many misleading statements, extensive misinformation, blatant errors, use of science denial techniques, and deliberate misrepresentations of the current state of peer-reviewed published research, scientific inquiry, and case law support for the family dynamic of parental alienation. These errors are so egregious that we believe they constitute a deliberate attempt to mislead mental health professionals, legal professionals, and policy makers, such as the Human Rights Council and other components of the United Nations. The Report of the Special Rapporteur is unreliable and dangerous; the misinformation contained in this Report is likely to cause irreparable harm to children and families.”

7. Beträffande American Psychology Association, APA, kan nämnas att PA tagits upp i ”APA Handbook of Forensic Psychology” och också att APA ligger bakom flera vetenskapliga tidskrifter som publicerat artiklar om PA (bl a *Journal of Family Psychology, Psychological Bulletin, Psychology, Public Policy and Law* samt *Psychology of Women Quarterly*). Så här kan man läsa i APA Dictionary of Psychology:
”…parental alienation represents “a child’s experience of being manipulated by one parent to turn against the other (targeted) parent and resist contact with him or her. This alignment with one parent and rejection of the other most often arises during child custody disputes following divorce or separation proceedings, particularly when the litigation is prolonged or involves significant antagonism between the parties.” [2]. Therefore it is considered parental alienation when the child rejects one of their parents and resists contact with them without a reasonable cause, expressing unjustified negative emotions [3,4].”

Särskilt kan följande artikel framhållas från ovan nämnda APA-tidskrift:
R.A. Warshak, When evaluators get it wrong: False positive IDs and parental alienation. *Psychology, Public Policy, and Law, 26*(1), 2020:54–68.
https://doi.org/10.1037/law0000216

Andra organisationer som stöder arbetet mot förekomsten av PA:

American Academy of Child and Adolescent Psychiatry (Practice Parameters for Child Custody Evaluation)

American Academy of Psychiatry and the Law (Ger ut tidskriften med motsvarande namn, har publicerat ett flertal PA-artiklar)

American BAR Association; ABA (Clawar & Rivlin, 1991 & 2013). ABA bildades år 1878 och är världens största organisation för advokater och jurister.

American Professional Society on the Abuse of Children (Position Paper, 2016)

American Psychiatric Association (genom att PA finns inbyggt i fem DSM-5-diagnoser)

Association of Family and Conciliation Courts, AFCC (Model Standards of Practice for Child Custody Evaluations, 2006, Ger ut tidskriften *Family & Conciliation Courts* Review som publicerat ett flertal PA-artiklar. Tidskriften *Family Court Review* som publicerat minst ca 55 PA-artiklar ges också ut i samverkan med AFCC.

International Council of Shared Parenting

International Society for Interpersonal Acceptance and Rejection

União Latino-Americana de Entidades de Psicologia (Declaración de la Unión Latinoamericana de Entidades de Psicología Sobre la Alienación Parental, 2011)

Många av de 194 peer-reviewtidskrifter som publicerat PA-artiklar ges ut av större organisationer. Jag har inte möjlighet att gå igenom alla dessa tidskrifter för just detta sammanhang men den här kombinationen av lathet och slapphet eller vad det nu beror på är hänsynslös mot de som ska ta ställning till motionen.

Sammanfattningsvis är det oseriöst att Vilhelmsson inte tagit reda på det enklaste om APA och andra större organisationer som publicerat peer-reviewartiklar och andra rapporter om föräldraalienation. Enbart det om APA visar att man inte kan lita på Vilhelmssons uppgifter om PA-området.

8. Ang. ”uppgifter om våld”. Det är välkänt att svårt alienerande föräldrar är psykiatriska Cluster B-individer (se punkt 4). Dessa personer har som livsstil att ljuga, manipulera, gaslighta och spela teater för att lura andra och skaffa sig fördelar. Det är dessa individer som ställer till kaos när vårdnadstvister hamnar hos Socialtjänst eller i domstolar.

Begreppen ”falska påståenden” respektive ”bevisade data/fakta” är varandras motsatser men båda begreppen täcks av ordet ”uppgifter”. Därför är ***frasen ”uppgifter om våld” oanvändbar när man ska reda ut vem som talar sanning och vem som ljuger***. Den som inte vet/förstår hur Cluster-B-individer fungerar är nog oftast helt chanslös för att avgöra om våld förekommit i sammanhanget om en vårdnadstvist (hit hör Socialtjänstens utredare som nog nästan aldrig fått någon utbildning på området): Vad som behövs är kriminalteknisk och kriminologisk metodik. Jämför med ex vis mammografi: Vem skulle tycka att det inte spelar någon roll om man tror sig se en tumör när det handlar om frisk vävnad (falsk positiv) eller motsatsen – det ser friskt ut men i själva verket har man missat en tumör (falsk negativ). Mammografi kan innebära att man gör en felbedömning men metoden är ändå tillräckligt bra för att man i statistisk bemärkelse ska rädda livet på människor. I sammanhanget med föräldraalienation finns det anledning att tro att de flesta fallen missas på myndighetsnivå – just pga att den som driver svår alienationsdynamik är expert på att lura andra. Varje gång ett fall missas blir resultatet katastrofalt för barnen. Alltså måste man som ett minimum åtminstone undvika ord som lämnar utrymme för godtycke.

9. Jag har sedan 2019 haft kontakt med drygt 310 svenskar som drabbats av föräldraalienation. Av dessa är ca 225 föräldrar och av föräldrarna är i sin tur cirka 40 % drabbade mammor (flera internationella publikationer pekar på ungefär samma skevhet i fördelningen mellan könen). Förnekar man PA-begreppet blir en konsekvens att man förnekar dessa drabbade mammors existens. Benägenhet att alienera barnen från den ena föräldern förefaller vara könsneutral: Att mammor är något överrepresenterade som alienerare förklaras av forskningen på området genom att mammor i genomsnitt har mer tid med barnen och därmed en större möjlighet att alienera barnen från den andra föräldern.

Här ska inflikas att alieneraren inte alltid är en förälder. Exempelvis har jag mött ett fall där alienationen drivits av en farfar (till barnet ifråga) som inte gillade sin svärdotter: Farfadern

smutskastade därför mamman inför sonen och Socialtjänsten (som i sin tur tog över alienationen på värsta sätt). Jag har träffat båda föräldrarna (de är gifta). Andra varianter är att en ny partner står för alienationen. Det väsentliga är emellertid att beteendemönstret alltid är detsamma – se t ex:
Amy Baker & Douglas Darnall, Behaviors and Strategies Employed in Parental Alienation. *Journal of Divorce & Remarriage*, Vol. 45(1/2), 2006:97-124.

Kan nämna att minst 15 av de pappor jag haft kontakt med spontant sagt att de blivit klösta av sina tidigare partners (en av mammorna blev fälld för klösningen eftersom polisen kunde bevisa att den skett). Detta handlar alltså om fysiskt våld – sådana hybridfall med PA är också kända i den professionella litteraturen och inkluderar även pappor. Även hybridfall som inkluderar allvarlig försummelse (eng. neglect) av barn är välkända men denna skrivelse har fokus på rubr. motion (2025/26:2623) - dvs renodlad psykisk misshandel av barn och en förälder.

Sammanfattande kommentar

Motionen ”Pseudovetenskapliga teorier i vårdnadstvister” (2025/26:2623) är dåligt underbyggd och visar på okunnighet om vad föräldraalienation handlar om (allvarlig psykisk misshandel av barn samt ena föräldern). Hänvisningarna är irrelevanta eller fel pålästa. Språket är på flera punkter oklart. Det är uppenbart att motionsskribenten inte brytt sig om (inte vet?) hur man letar reda på det viktigaste inom området.

Det är viktigt att ansvariga myndigheter lär sig skilja på vilka barn som behöver skyddas från fysisk misshandel respektive vilka som behöver skyddas från psykisk misshandel. Det är också viktigt att klargöra falska påståenden om våld mm – missar man det ”vinner” förövaren och den oskyldiga föräldern straffas – ofta på värsta tänkbara sätt.

Denna skrivelse har framtagits av mig och jag är därför ansvarig för dess innehåll. Skulle något sakfel förekomma är jag tacksam för påpekande så det i så fall snarast kan korrigeras. Mina forna lärosäten ska inte belastas av det jag framfört här men självfallet har mina studier gjort det möjligt för mig att ta del av facklitteraturen på det sätt jag gjort.

Björn Cedervall
Utbildningsbakgrund:
Docent, Med dr (Medicinska Fakulteten, Karolinska Institutet)
Civ ing (Fakulteten för Kemi, KTH)
---
cc. Delgivning Riksdagens Civilutskott, Justitieutskott samt Socialutskott, m fl som kan vara intresserade/anses vara berörda.